

Aktuālais pasaules ekonomikā

2025. gada 15. - 19. decembris

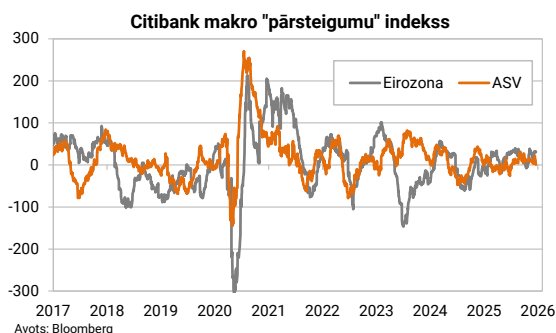
Simona Striževska

Ekonomiste

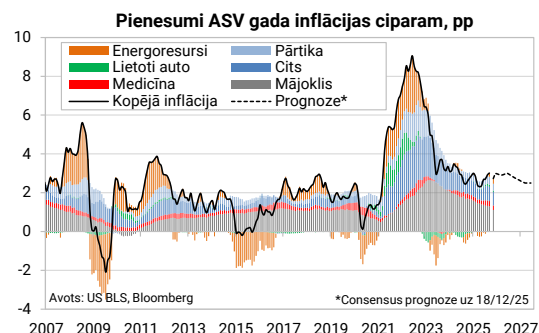
Simona.Strizevska@cbl.lv

- **Lai gan eirozonas biznesa noskaņojums gada nogalē ir pavājinājies, tas visu šo gadu pavadījis pozitīvajā zonā.** Saskaņā ar sākotnējo novērtējumu, kopējais PMI indekss decembrī noslīdēja līdz 51.9 punktiem, kas ir zemākais līmenis pēdējo trīs mēnešu laikā. Uzņēmēju noskaņojumu decembrī nomāca gan optimisma samazināšanās pakalpojumu sektorā, gan ražotāju pesimisma pieaugums, ko noteica vājāka pasūtījumu dinamika. Kopumā pozitīvisms šogad lielākoties koncentrējās pakalpojumu sektorā, taču arī eirozonas ražošanas sektora noskaņojums gada laikā būtiski uzlabojās. Kaut arī ražotāji gadu noslēdza uz negatīvas nots, ražošanas PMI indekss pieauga līdz 49.2 no 45.1 punktiem pērnā gada decembrī. Kopš februāra arī faktiskie ražošanas apjomi uzrāda pozitīvu dinamiku gada griezumā, un oktobrī izauga par 1.5%. PMI indeksa rādītāji liecina par mērenu izaugsmi eirozonā. Arī Bloomberg aptaujātie analītiķi sagaida, ka 4. ceturksnī IKP palielināsies par 0.2% ceturkšņa griezumā, paredzot, ka 2026. gadā ekonomika varētu augt par 1.1% pēc sagaidāmās 1.4% izaugsmes šogad.
- **Ķīnas ekonomikas aktivitātes dati turpinājuši norādīt uz izaugsmes atslābumu.** Novembrī strauji sabremzējās mazumtirdzniecības gada izaugsme – līdz 1.3% no vidēji 3% iepriekšējos divos mēnešos. Tas bija vājākais sniegums kopš krituma 2022. gada nogalē. Rūpniecības izaugsme novembrī palika samēra stabila (4.8% salīdzinājumā ar 4.9% oktobrī), uzrādot vājāko rezultātu kopš pērnā gada augusta. Ķīnas uzņēmumu investīcijas otro mēnesi pēc kārtas samazinājās par vairāk kā 11% gada griezumā, straujāko kritumu uzrādot investīcijām nekustamajā īpašumā. Arī pircēju interese par mājokļu iegādi saglabājās vāja – darījumu apjomi otro mēnesi pēc kārtas samazinājās par vairāk kā 25%, arī mājokļu cenas turpināja noturīgi iet uz leju. No pozitīvās puses novembrī eksports pēc sezonālā krituma oktobrī pieauga par 5.9% gada griezumā. Divciparu eksporta pieaugumi uz ES un valstīm ārpus Āzijas novembrī atsvēra kritumu ASV virzienā (-28.5%). Lai gan Ķīnas izaugsmes dinamika kopumā vājinājās, Bloomberg aptaujātie analītiķi pēdējo divu mēnešu laikā pārskatīja 2026. gada prognozes uz augšu, paredzot, ka Ķīnas IKP 2026. gadā augs par 4.5% pēc prognozētā 4.9% pieauguma šogad.
- **ASV inflācija novembrī palēninājusies līdz 2.7% no 3.0% septembrī, pateicoties pamatinflācijas bremsēšanai.** Pamatinflācija jeb inflācija, neiekļaujot pārtikas un energoresursu cenu izmaiņas, sabremzējās līdz 2.6% gada griezumā, uzrādot lēnāko pieaugumu kopš 2021. gada pavasara. To galvenokārt veicināja īres maksu inflācijas palēninājums novembrī, tikmēr lēnāks pārtikas cenu kāpums novembrī atsvēra straujāku energoresursu inflāciju. Atskaitot pārtikas un energoresursu cenu izmaiņas, cenu kāpums pārējām precēm novembrī nostabilizējās pie 1.4%. Līdz aprīlim, kad tika paziņoti jauni ASV importa tarifi, šajā kategorijā bija vērojama deflācija. Kopumā ASV patēriņa cenas novembrī pieauga par 0.2%, salīdzinot ar septembri. Oktobrī patēriņa cenu dati netika vākti valdības darbības pārtraukuma dēļ. Saskaņā ar Bloomberg Consensus prognozēm, ASV inflācija līdz 2026. gada vidusdaļai varētu svārstīties tuvu 3% un sākt palēnināties tikai 2026. otrajā pusē. Kopumā vidējā inflācija ASV 2026. gadā tiek sagaidīta 2.9% apmērā, eirozonā ievērojami lēnāka – zem 2%.
- **Kopš šā gada maija jauno darbinieku algošana ASV ir bijusi izteikti vāja, noslīdot zem vidēji 20 tūkst. mēneši.** Novembrī ASV darbā tika pieņemti 64 tūkstoši jauno darbinieki pēc samazinājuma par 105 tūkst. pirms mēneša. Kopumā pēdējā pusgada laikā darbavieta skaits saruka trijos no sešiem mēnešiem. Bezdarba līmenis novembrī pieauga līdz 4.6% no 4.4% septembrī. To lielākoties noteica jauno darba meklētāju ienākšana tirgū un nespēja uzreiz atrast darbu, kamēr atlaišanu apjoms saglabājās zems. Pēdējo nedēļu laikā jauno bezdarbnieku pieteikumu skaits ASV vidēji bija tuvu 220 tūkst. nedēļā, kas vēsturiski ir salīdzinoši zems rādītājs. Darbinieku stundas samaksa ASV novembrī bija samēra stabila (+0.1% mēneša laikā), bet gada pieauguma temps sabremzējās līdz 3.5% no 3.7-3.8% iepriekš.
- **ASV pieprasījuma dinamika oktobrī saglabājusies veselīga.** Mazumtirdzniecības apgrozījums nominālajā izteiksmē (bez auto un degvielas) mēneša laikā pieauga par 0.5% pēc stagnācijas septembrī. Lielāko pieaugumu izaugsmei oktobrī nodrošināja izdevumu kāpums internetveikalos, tikmēr tēriņi kafējnīcās uzrādīja pirmo samazinājumu piecu mēnešu laikā. Gada griezumā ASV tirdzniecības apgrozījums oktobrī pieauga par 4.2%.
- **Pēdējās šā gada sēdēs turpinājās rudenī iezīmējušās atšķirības centrālo banku monetārajos kursos.** Decembrī ECB ceturto sēdi pēc kārtas atstāja depozīta likmi nemainīgu 2.0% apgalā. ECB apstiprināja, ka monetārie lēmumi nākamgad būs pilnībā atkarīgi no jaunākajiem datiem. Vienlaikus ECB paaugstināja nākamā gada inflācijas un izaugsmes prognozes, sagaidot, ka 2026. gadā IKP augs par 1.4%, kas ir straujāk nekā prognozē analītiķi. Finanšu tirgus dalībnieki pēdējo nedēļu laikā "izsvītvoja" no savām prognozēm jebkādas ECB likmju izmaiņas nākamgad. ASV FRS decembrī trešo reizi pēc kārtas pazemināja dolāru likmi par 0.25 procentpunktiem līdz 3.50-3.75% diapazonam. FRS arī samazināja 2026. gada inflācijas prognozi un pacēla IKP izaugsmes prognozi no 1.8% līdz 2.3%, piebilstot, ka 0.2 procentpunktu starpību veido aizturētā pieprasījuma efekts, kas saistīts ar īslaicīgu valdības darbības apturēšanu. Bloomberg aptaujātie analītiķi paredz lēnāku ASV izaugsmi nekā FRS – par 2%. Tuvākajos divos gados FRS prognozē pa vienam likmju pazeminājumam gadā, investori – ka abi varētu notikt 2026. gadā, bāzes likmei gada nogalē nostabilizējoties tuvu 3.0%.

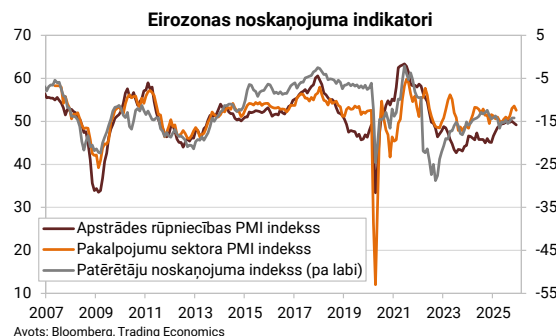
Makro pulss

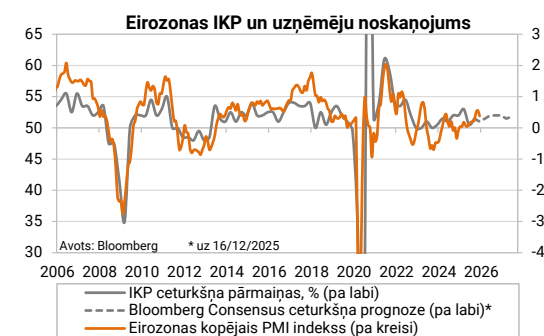
ASV inflācija novembrī zemāka nekā gaidīts

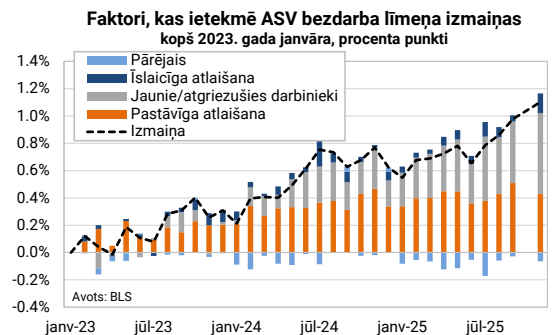
Eiropas noskaņojums gada nogalē nedaudz atslābst

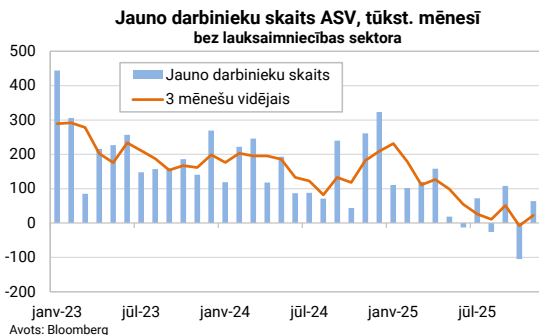
Eiropas PMI indeksi norāda uz mērenu izaugsmi

ASV bezdarba līmenis aug darba trūkuma dēļ

Darbinieku algošanas ASV kopš maija apstājies

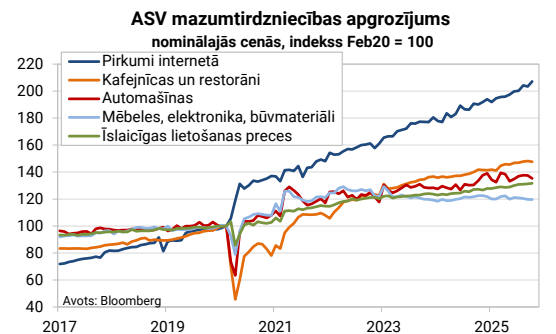
Ķīnas aktivitātes dati liecina par izaugsmes atslābumu

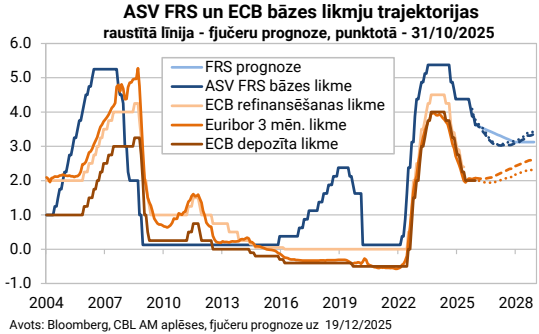
Ķīnas investīciju kritums padziļinājās

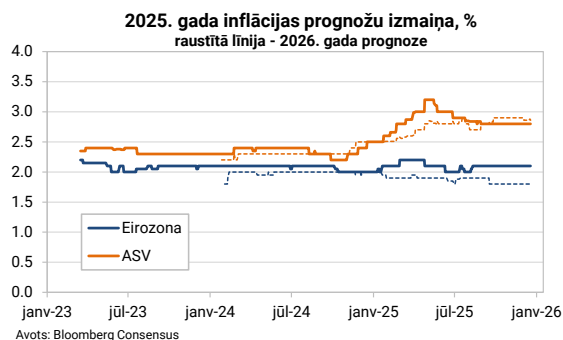
ASV tēriņi noturīgi turpina augt

Procentu likmju trajektorijas

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 19.12.2025.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecizitātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precizitāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.